

Högskolan
Kristianstad

Högskolan Kristianstad

291 88 Kristianstad

044 250 30 00

www.hkr.se

**Självständigt arbete (examensarbete), 15 hp,
för kandidatexamen i kriminologi
VT 2021**

”Grovt kriminella har tagit stadsdelen i besittning”

En studie om hur nyhetsmedia belyser
kriminalitet i fyra av Sveriges särskilt
utsatta områden.

Romina Zojaji och Ida Dahlström

Författare

Romina Zojaji och Ida Dahlström

Titel

"Grovt kriminella har tagit stadsdelen i besittning"

En studie om hur nyhetsmedia belyser kriminaliteten i fyra av Sveriges särskilt utsatta områden.

Engelsk titel

"The criminals have taken possession of the neighborhood"

A study of how the news media highlights crime in four of Sweden's particularly vulnerable areas.

Handledare

Joakim Thelander

Examinator

Sophia Yakhlef

Sammanfattning

Denna studie handlar om hur svenska media belyser kriminaliteten i fyra av Sveriges mest omtalade utsatta områden. Med hjälp av tre svenska nyhetstidningar, Dagens Nyheter, Aftonbladet och Expressen är syftet med denna studie att undersöka hur dessa belyser problematiken med kriminalitet i fyra geografiskt sett utplacerade områden i Sverige; Vivalla, Tensta, Gottsunda och Rosengård. Studien syftar även till att undersöka om det går att se att nyhetsrapporteringen kring dessa områden kan påverka samhällets syn på dem. En kvalitativ metodansats, i form av innehållsanalys valdes för att få en djupare inblick i, för studien relevanta nyhetsartiklar. Resultatet från utvalda nyhetsartiklar har analyserats med tidigare forskning och de teorier som studien innefattar, vilket är Beckers stämplingsteori, Wacquants teori om territoriell stigmatisering och McCombs och Shaws dagordningsteori. Resultatet visar på att det framförallt rapporteras om vapenbrott/skjutningar, våldsbrott och explosioner/sprängningar i de fyra utsatta områdena. Nyhetsartiklarna handlar om allt från när brottet begås till när dom faller. Vi har kunnat se att det rapporteras om en social utsatthet och hur gängkriminaliteten har en negativ påverkan i dessa fyra områden. Det framkommer även att det främst är polisen som nämns i nyhetsrapporteringen som utomstående aktör, men även socialtjänst, räddningstjänst och politiker nämns i en mindre omfattning.

Ämnesord

Media, kriminalitet, utsatta områden, Tensta, Gottsunda, Vivalla och Rosengård.

Author

Romina Zojaji and Ida Dahlström

Title

“The criminals have taken possession of the neighborhood”

A study of how the news media highlights crime in four of Sweden’s particularly vulnerable areas.

Supervisor

Joakim Thelander

Examiner

Sophia Yakhlef

Abstract

This study is about how the Swedish media highlights crime in four of Sweden's most mentioned vulnerable areas. With the help of three Swedish newspapers, Dagens Nyheter, Aftonbladet and Expressen, the purpose of this study is to investigate how these illustrate the problem of crime in the problem of crime in four geographically located areas in Sweden; Vivalla, Tensta, Gottsunda and Rosengård. The study also aims to investigate whether it is possible to see that news reporting around these areas can affect society's view of them. A qualitative method, in the form of content analysis, was chosen to get a deeper insight into news articles relevant to the study. The results from selected news articles have been analyzed with previous research and the theories that the study includes, Becker's labelling theory, Wacquant's theory of territorial stigma and McCombs and Shaw's agenda setting theory. The results show that there are mainly reports of gun violence/shootings, crime of violence and explosions in the four vulnerable areas. The news articles are about everything from when the crime is committed to the conviction. We have been able to see that there are reports of social vulnerability and how gang crime has a negative impact in these four areas. It also appears that it's mainly the police that are mentioned in the news reporting as external actors, but also social services, rescue services and politicians are mentioned to a lesser extent.

Keywords

Media, crime, vulnerable areas, Tensta, Gottsunda, Vivalla and Rosengård.

Innehållsförteckning:

1. Inledning	6
1.1 Syfte och frågeställningar	6
1.2 Disposition	7
2. Bakgrund	8
2.1 Tensta, Gottsunda, Vivalla och Rosengård	8
2.2 Media	9
3. Tidigare forskning	11
3.1 Segregation	11
3.1.1 Segregation i nutida Sverige	12
3.1.2 Nyanlända, trygghet och rädsla	13
3.2 Media	14
3.2.1 Medias makt	15
3.2.2 Polis och andra aktörer	16
3.3 Samhällets rykten och värderingar	16
4. Teori	18
4.1 Stämplingsteorin	18
4.2 Territoriell stigmatisering	19
4.3 Dagordningsteorin	20
5. Metod	22
5.1 Kvalitativ innehållsanalys	22
5.2 Urval och avgränsning	22
5.2.1 Dagspress	24
5.2.2 Kvällspress	24
5.3 Tillvägagångssätt	25
5.4 Tillförlitlighet och äkthet i kvalitativ studie	26
5.4.1 Tillförlitlighet	26
5.4.2 Äkthet	27

5.6 Etiska överväganden	27
6. Resultat och analys	29
6.1 Kriminalitet	29
6.1.1 Vapenbrott/skjutningar	30
6.1.2 Våldsbrott	31
6.1.3 Explosioner/sprängningar	32
6.2 Sociala problem och otrygghet	32
6.3 Polisen och räddningstjänstens arbete i områdena	35
6.4 Covid-19 och andra teman i rapporteringen	36
7. Avslutande diskussion	38
8. Slutsats	42
9. Referenslista	43
9.1 Analyserade artiklar	46

1. Inledning

Media är något som sedan länge har intresserat den svenska befolkningen (Andersson, 2020, s.4). Media exponerar dagligen ett brett urval av information om det som händer runt om i världen, bland annat om politik, pandemier samt kriminalitet. Det är nyhetstidningars spännande och intressanta huvudrubriker såsom “massiva bilbränder i Rosengård” eller “Flera dömda efter skjutning i Tensta” som lockar oss till att fortsätta läsa. Detta för att skapa oss en bild av det som sker bortom vår kännedom.

Under de senaste åren har media, myndighetsvärlden och politiken lagt ett större fokus på problematiken i vissa områden runt om i Sverige. Brottsförebyggande rådet (2018, s.3) samt polisen (2017, s.4) benämner dessa som socialt utsatta områden, där utsattheten kan antas bero på problem som otrygghet, etnisk och ekonomisk segregation, hög arbetslöshet, låg utbildningsnivå eller höga ohälsotal. Dessa särskilt utsatta områden har som tidigare nämnt börjat intressera media allt mer och frågan är hur de faktiskt framställer dessa områden?

I denna studie lyfter vi intresset för nyheter om problematiken kring kriminalitet genom att presentera hur nyhetstidningarna Aftonbladet, Expressen och DN, framställer fyra olika platser i Sverige som Polismyndigheten utpekats som särskilt utsatta områden (Polisen, 2017). De fyra platser vi valt att ha med i denna studie är: Tensta (Stockholm), Gottsunda (Uppsala), Vivalla (Örebro) och Rosengård (Malmö). Forskningsämnets intresse samt relevans kommer att framgå till följd av att vi undersöker massmedias makt - hur media skildrar särskilt utsatta områden och dess problematik med kriminalitet samt hur media uppmärksammar olika aktörer i dessa områden.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka hur tre svenska tidningar belyser problematiken med kriminalitet i fyra av Sveriges mest omtalade särskilt utsatta områden. Vidare vill vi undersöka om medias nyhetsrapportering kan komma att påverka den allmänna bilden på de särskilt utsatta områdena?

Studien har utgått ifrån följande forskningsfrågor:

- Hur skildras områdena Tensta, Gottsunda, Vivalla och Rosengård i de valda medierna?
- Vilka teman/ämnen är dominerande i medias nyhetsrapportering om de valda områdena?
- Hur skildras olika aktörer, exempelvis polisen, i medias nyhetsrapportering om dessa områden?

1.2 Disposition

Inledningsvis redogörs val av det studerade fenomenet, syfte samt de frågeställningar som studien kommer att utgå ifrån. Därefter beskrivs bakgrunden kring fenomenet samt den tidigare forskningen som granskats. Vidare tags de teoretiska utgångspunkterna upp i med hjälp av stämplingsteorin samt dagordningsteorin. I avsnittet metod och material diskuteras metoden som har använts, urval, avgränsningar, tillvägagångssätt samt tillförlitlighet och äkthet. Etiska överväganden kommer även in under detta avsnitt. Efter detta redovisas studiens analys mellan resultat, tidigare forskning och den teoretiska ansatsen. Avslutningsvis presenteras en diskussion kring resultatet samt metod. Sist tags de slutsatser som kan dras upp.

2. Bakgrund

2.1 Tensta, Gottsunda, Vivalla och Rosengård

Vissa platser i Sverige innefattar en högre grad kriminalitet och otrygghet än i övriga landet. För de individer som bor och vistas på dessa platser är benägenheten av att känna oro för att fara illa samt bli drabbad av brott stor. Omständigheterna som kommer till följd av oroligheter skapar även hinder för aktörer som polisen att fullfölja sitt uppdrag. Dessa platser beskrivs som utsatta områden (Riksrevisionen, 2020, s.9).

Polismyndighetens bedömning av vad som ligger till grund för att identifiera vissa områden som utsatta utgörs med hjälp av ett flertal kriterier, men kan förhållandevis även påverkas av att området präglas av en mängd riskfaktorer. Dessa riskfaktorer kan bestå i strukturella faktorer som områdets fysiska miljö, segregation, arbetslöshet, och ohälsa (Polisen, 2017, ss.4, 7).

År 2017 bestod Sverige totalt av 61 utsatta områden. Dessa områden indelas i tre nivåer utifrån graden av utsatthet: *utsatt område*, som kännetecknas av en låg socioekonomisk status och hög grad av kriminalitet. Läget anses allvarligt av polisen då området präglas av hot och utpressning och våldshandlingar samt narkotikahandel som bedrivs öppet. För att ett område ska kunna identifieras som *särskilt utsatt* behöver samtliga av polisens bedömningskriterier vara uppfyllda. Särskilt utsatta områden uppfyller därmed kriterierna för ett utsatt område och till detta präglas dessa områden även av en tystnadskultur bland invånarna, vilket omöjliggör för polisen att bedriva det brottsförebyggande arbetet på ett effektivt sätt. När gränsdragningen mellan dessa två nivåer inte är helt tydligt utpekas området som ett riskområde. Polisen menar dock att läget i riskområdena är så pass alarmerande att de är i riskzonen för att kännetecknas som ett särskilt utsatt område (Polisen, 2017, ss.7, 10–11).

Områdena Tensta, Gottsunda, Vivalla och Rosengård ligger geografiskt sett placerade i olika delar av landet, och utifrån polisens (2017, s.41) uppgifter pekas dessa fyra områden ut som särskilt utsatta. Under 2019 rapporterade SVT att polisen släppt en uppdaterad lista över utsatta områden, där dessa fyra områden fortfarande identifieras som särskilt utsatta (Lindstam, 2019).

2.2 Media

Kan vi påstå att framställningen av våldet har förändrats efter den moderna medieindustrins tillkomst? Detta menar Yvonne Jewkes (2011, ss.10–11) anses vara ett faktum, att utvecklingen av film, tv och dator teknik har ökat allmänhetens oro. Om vi blickar tillbaka i tiden kan utvecklingen komma att för många vara en fråga om “sunt förnuft” att samhället kommit till att kännetecknas av kriminalitet, särskilt våldsbrott. Medias inflytande kan uppfattas både positivt och negativt, beroende på vilket perspektiv som används vid forskning om ämnet. Det finns många olika teoretiska modeller bakom forskarnas analyser av kopplingar mellan media och brott, och detta kan generera i att se medias roll ur olika aspekter; att mediebranschen är ansvarig för en stor del av våra samhällsproblem, till idén att media utbildar oss om brott och hjälper oss därmed till det brottsförebyggande arbetet (Jewkes, 2011, ss.40–41). Även om vi förväntar oss att de nyheter vi tar del av rapporterar “fakta” kring en händelse och ger oss en korrekt bild av det som skett menar Jewkes (2011) att det alla gånger inte så är fallet. Trots att nyhetsrapporteringen oftast beskrivs som ett “fönster mot världen” kan media betraktas enväldig, som subtilt böjer och snedvrider synen på den värld som framställs.

Enligt Jesper Strömbäck, professor i journalistik och medie- och kommunikationsvetenskap är media en av tre vägar till kunskap om vår omvärld. Utöver egna erfarenheter och kommunikation människor emellan har massmedia en central roll när det kommer till att inhämta information om händelser som sker bortom vår kännedom (Strömbäck, 2014, s.70; Nord & Strömbäck, 2012, s.11).

Det svenska medielandskapets förändring har inneburit att vi gått från ett tämligen litet medieutbud till att vi idag lever i ett medielandskap där det finns ett större medieutbud än någonsin med obegränsad tillgång till nyheter och information från världen över (Strömbäck, 2014, s.66). Studier om massmedia har under de senaste decennierna handlat om mediernas makt och effekter på individnivå. Expandingen av media har tillfört ett ökat utrymme för påverkan på oss individer från mediernas sida. Exempelvis har det blivit svårare för individer att vara selektiva i sitt informationshämtande och i exponeringen för nyheter om samhället vi lever i. Därmed exponeras vi individer för den bild media framhäver av samhället, som vi sedan internaliserar. Samtidigt är det av vikt

att betona att mediernas effekter skiljer sig mellan olika individer, vilket betyder att vissa påverkas mer än andra. Då vi inte kan uppleva allt som händer bortom vår kännedom blir medias samhällsbild ofta den bild som vi bekräftar och lever efter. På så sätt blir medias samhällsbild internaliserad av oss, om än i varierande grad (Strömbäck, 2014, s.87).

3. Tidigare forskning

Nedan redovisas tidigare forskning utifrån studiens syfte. Vi har valt att inrikta oss på studier, litteratur och artiklar som berör segregation, särskilt utsatta områden i allmänhet, medias påverkan samt vad som kan påverka samhällets förförståelse och värderingar. Utifrån detta har vi tagit fram tre huvudteman; segregation, media samt samhällets rykten och värderingar.

Vi anser att den tidigare forskningen som valts ut är relevanta utifrån syftet att undersöka medias nyhetsrapportering av de särskilt utsatta områdena Tensta, Gottsunda, Vivalla och Rosengård. Genom att ta upp dessa olika teman får vi en förståelse för samhällsstrukturen i form av segregation och särskilt utsatta områden. Vidare får vi förståelse för hur media kan påverka befolkningens syn på olika områden, men även hur vi påverkar varandra genom kommunikation.

3.1 Segregation

Lilja (1999, s.45) beskriver att samhället tidigare handlade om att grannarna skulle ta hand om och bry sig om varandra. Utifrån hur de brydde sig om varandra delades de upp i "skötsamma" och "icke skötsamma", de som brydde sig och inte. Utifrån detta skapades segregation och människorna sökte sig till den gruppen som hade liknande social och ekonomisk situation. De fattiga och de rika segregeras från grannskapet. De fattiga för att de inte fick stödet som de behöver i vardagen och de rika för att de inte behövde något stöd. Törnqvist (2009, s.224) menar att segregerade områden med fattigdom och sociala problem förmodligen alltid har funnits. Detta var på 1900-talet områden där de fattiga, arbetslösa, sjuka och nyanlända bodde i väntan på att sedan kunna flytta vidare. En del blev kvar på grund av att de inte kunde eller fick ett arbete samt att det fanns dem som försörjde sig på kriminalitet, som kanske föredrog den bristande insynen i området.

Elias och Scotson (2010, ss.65, 82–85) har undersökt ett mindre samhälle i England. I detta samhälle delar dem in områdena i 3 zoner; zon 1, zon 2 och zon 3. Zon 2 är det äldsta området, därefter byggdes zon 1. Detta område bestod av fristående hus och kedjehus. Hit flyttade de som har ekonomin och zon 1 blev ett område som visar framgång. Zon 3 tillkom sist och byggdes av privata aktörer. Området som skapades var

på en plats som sedan tidigare haft ett dåligt rykte och började därav kallas för "rätthålet" redan från start. Författarna beskriver att alla som flyttade in i zon 3 var nykomlingar som sökt sig till området för arbete eller då de tagit värvning. Vanor, traditioner och levnadssätt skiljde sig i zon 3 jämfört med de övriga zonerna. Zonerna blev uppdelade i nya och gamla samt att de olika zonerna blev socialt rangordnade. Genom detta skapades och beskrevs ett tydligt vi och dom.

Det som tydligt beskrivs av Elias och Scotson (2010, s.142) i undersökningen är att zon 3 redan från början blir stigmatiserade, då de övriga ser dem som "sämre" människor. De som bott i zon 1 och 2 sedan tidigare såg sig som de ordentliga och de nya därav inte var som dem samt lika ordentliga. Vidare beskriver de även att nykomlingarna inte hade förmåga att sätta sig emot dessa rykten/påståenden och började istället att acceptera dem. Elias och Scotson (2010, ss.152, 208) beskriver vidare att de rykten och skvallret som fanns om nykomlingarna förstärktes när de visade sig vara rätt. Det var dock inget man brydde sig om i fall att ryktena visade sig vara fel. Nykomlingarna betraktades som ett hot som skulle förstöra den ordningen som fanns och därav skapades skvaller samt rykten av allt som kunde ge en dålig bild av nykomlingarna.

3.1.1 Segregation i nutida Sverige

Törnqvist (2009, s. 224) menar att vi i Sverige har alla våra utsatta områden i förorter, med något enstaka undantag. Internationellt är det inte så, utan då är förslummade innerstadsområden lika vanligt. Ett vanligt exempel i Sverige är miljonprogramsområden, dessa finns generellt sett i alla större städer i Sverige. Nationalencyklopedin (2021) beskriver att miljonprogrammet var en politisk satsning i Sverige på 60- och 70-talet, då det fanns en stor efterfrågan av hyreslägenheter i landet. Begreppet kommer från att de skulle bygga en miljon bostäder på 10 år och sammanlagt byggdes det 1 006 000 lägenheter under perioden.

Hur utsatta och segregerade områdena är varierar enligt Törnqvist (2009, ss. 224–225), men vi vet alla var dessa områden finns. Det finns en typ av struktur och utseende på dessa områden, ofta storskaliga, höga och stora hus. Författaren menar dock att de mest segregerade områdena kanske inte är de utsatta, utan exempelvis Djursholm. Om vi ser

till blandningen av människor är den oftast stor i våra mest utsatta områden och att de där kan finnas människor från 50–100 olika länder på en liten yta. Betyder det då att segregation i de utsatta förorterna innebär att det bor (för) få svenskar i området?

Lilja (1999, ss.47–48) beskriver att dagens diskussion gällande förorten handlar om en tilltagande segregation och ökat våld, speciellt bland ungdomar, samt att bilder framträder av identitetskriser och socialt sönderfall. Vidare beskriver författaren att utanförskap skapar brist på tillförlitlighet. Dock behöver det inte enbart vara negativt att bo i en förort, trots att omgivningen och arkitekturen ger ett intryck av genomsiktighet och kontroll. Det finns en annan verklighet hos dem som känner platsen väl och bott där länge. Samtidigt beskriver Brottsförebyggande rådet (2018, s.9) att många av problemen som invånarna i utsatta områden upplever är associerade med kriminella gäng eller med grupper av unga män. Problematiken grundar sig i hur dessa unga män, särskilt på sena kvällar och nätter är då mycket vårdslöshet sker i trafiken och att de betar sig hotfullt.

Ericsson, Molina och Ristilammi (2000, s.37) beskriver att platser såsom Järvaområdet, och i synnerhet dess stadsdelar Tensta och Rinkeby, i flera decennier har varit särskilt omtalade i massmedier. Listan över stigmatiserade platser i Sverige har i en allt större omfattning kommit till att förlängas, och idag går det exempel att se Rosengård i Malmö är ett utsatt område. Det som betecknar ett utsatt område menar Polisen “är ett geografiskt avgränsat område som karaktäriseras av en låg socioekonomisk status där kriminella har en inverkan på lokalsamhället” (Polisen, 2017, s.4).

3.1.2 Nyanlända, trygghet och rädsla

Heber (2005, ss.50–51) beskriver att de som invandrat till ett land generellt sett är mer rädda för brott än infödda. Författaren menar att detta innebär att det är något i invandrarnas situation som kan förklara en del av rädslan för brott. Vidare beskriver Heber (2005) att en människa som tillhör en etnisk minoritet ofta kan känna sig otrygg på andra platser än majoritetsbefolkningen. I en studie som författaren beskriver framkommer det att invandrare känner sig tryggare i sina egna bostadsområden än i typiska medelklassområden. Detta trots att deras egna område kunde vara ökänt för sin

brottslighet. I medelklassområden kunde de råka ut för rasistiska påhopp och annan oväntad brottslighet.

Heber (2005, s.51) menar att rädslan för brott hos invandrare kan vara särskilt stark på grund av språkproblematik. Bristfälliga språkkunskaper kan, tillsammans med svårigheterna att förstå det nya landets kultur, leda till att invandrarna blir isolerade. På så vis ökar deras segregation och rädsla för brott. Segregationen och språksvårigheter verkar således skapa ett utanförskap och en sårbarhet som inverkar på rädslan för brott.

3.2 Media

Steven (2015, s.137) menar att 10–30% av dagstidningar/nyhetstidningar består av rapportering om kriminalitet. Elsrud och Lalander (2007, ss.9–10) hävdar att dagspressen har en stark position när det gäller att presentera nyhet och verkligheten för samhället. Genom att de använder sig av bild och text tillsammans stärks läsarnas upplevda sanningshalt. Trovärdigheten stärks även när sakkunniga går in och presenterar fakta eller omdömen i artiklarna. Massmedia är i sin tur influerad av olika subjektiva och kulturella tankegångar. Författarna menar att det som betraktas som sant beror på kontexten, det vill säga kulturellt och socialt. Ericsson, m.fl. (2000, s.32) menar att massmediernas roll i framställningen av värderingar kan komma att vara avgörande för individens kunskaper. Att ta del av nyheter är i någon mening en önskan om att få vetskap om vad som händer på platser som man sällan eller aldrig besöker. Genom att ta del av massmediala nyheter får individen förhoppningar om att hen ska få inblickar, kännedom och även kunskap. Med andra ord vill individen få tillträde till händelser som hen annars inte skulle få ta del av. Ju längre bort från ens egna konkreta erfarenheter något är, desto större påverkan kan medierna tänkas ha.

En metod som medierna använder är enligt Elsrud och Lalander (2007, ss.11–12) stereotyper. Detta väcker igenkänning hos läsaren. Genom att media använder sig av stereotyper reduceras grupperns nyanserade och komplicerade egenskaper till ett fåtal. Att använda och acceptera stereotypa karaktärer/egenskaper används kunskap som ligger i det vi tar för givet. Kriminologen Felipe Estrada (2007, s.361) menar att forskningen kring massmedia pekat på att nyheter om brott är spektakulärt och innebär ett högt nyhetsvärde, och har länge utgjort en viktig del av nyhetsrapporteringen i dagspressen. Idag har vi

dock, till skillnad från förr ett ökat flöde av nyheter i etermedia och internet. Det är med andra ord mycket enklare för individen att följa rapporteringar kring brottsligheten. Andersson (2020, s.4) menar att en pandemi, så som covid-19, bidrar till att befolkningens användning av nyhetsmedier ökar.

3.2.1 Medias makt

Media påverkar hur vi ser på kriminalitet, enligt Steven (2015, ss.137, 140-141) . Exempelvis beskriver författaren att största delen av rapporteringen om kriminalitet handlar om våldsbrott, vilket gör att denna kriminalitet syns mer än annan kriminalitet. Medias rapportering anses även kunna påverka det kriminella beteendet och rädslan för kriminalitet. Författaren menar att medias rapportering kring våldsbrott kan skapa aggression som gör att personer utför kriminella handlingar samt skapar rädsla hos andra personer.

Heber (2005, ss.65–66) menar dock att när massmedier beskriver och lyfter fram kriminalitet ökar människors medvetenhet kring brott, men att det dock är svårt att visa hur medierna kan påverkar rädslan. Det går att se att människans individuella egenskaper och framställningen av nyheter verkar vara avgörande för mediernas inverkan på rädslan för brott. Författaren menar dock att lokala nyheter om kriminalitet kan skrämman upp människor.

I I Statens offentliga utredning (SOU 2005, s.56) *Det blågula glashuset – strukturell diskriminering i Sverige* beskriver författarna att nyhetsflödet har en påverkan på vår verklighetsuppfattning. Genom att massmedia upprepar samma typ av nyheter om de utsatta områdena bildar vi uppfattningar om platserna, och således associerar platsen med nyheten. Det beskrivs vidare att det finns forskning som tyder på att svenska media rutinmässigt återskapar en övergripande “Vi” och ett “Dom” föreställning, när det rapporteras kring de utsatta områdena. Gränsdragningen mellan “vi” och de som inte uppfattas passa in i kategorin åskådliggörs som avvikare, vilket skapar stereotypa bilder av gruppen “invandrare” eller med andra ord avvikarna. Detta genom att gruppen rutinmässigt förknippas med exempelvis brottslighet (SOU, 2005, ss.127–129).

3.2.2 Polis och andra aktörer

Rädslan för brott kan även vara ett resultat av bilden svensk massmedia utsänder om att det är brist på poliser (Heber, 2011, ss.66, 73). Samtidigt menar Heber (2011, s.70) att polisens arbete ute i samhället alltmer blivit riskfyllt. Utifrån en undersökning av Aftonbladet som Heber (2011) skriver om tillfrågades hundra poliser om de upplevde att arbetet blivit allt farligare, vilket en majoritet svarade ja på. Därav indikerar detta på att rädslan spridit sig till polisen, vilket rädslan påverkar deras närvaro och inställning till arbetsuppgifter.

Polismyndigheten (2017, s.31) beskriver att deras närvaro i utsatta områden kan vara särskilt resurskrävande, vilket även gäller för andra aktörer som ambulanspersonal, räddningstjänst och andra samhällsaktörer. Det är mer vanligt att tjänstepersoner som verkar i områdena möts av stenkastning, bangers och grön laser riktat mot dem. Det harmfulla våldet av invånarna i området utsätter inte enbart tjänstepersonerna men även deras fordon. Polisens arbete blir i dessa lägen mer ansträngande och det blir svårare för dem att kontrollera hotfulla situationer, vilket i många fall leder till att polisen tvingas lämna utan att slutföra uppdragen.

Brottsförebyggande rådet (2016, s.29) skriver att polisen och räddningstjänstens utsatthet är ett problem som återkommande gånger lyfts fram i media. På ett liknande sätt som i Polismyndighetens rapport (2017) menar Brottsförebyggande rådet (2016, s.29) att våldets förekomst, som exempelvis stenkastning är konsekvenser av levnadsvillkor som begränsar individernas ekonomiska och sociala förutsättningar samt social och territoriell stigmatisering som fungerar som utpekande mot vissa befolkningsgrupper och de socialt utsatta områdena. Ett exempel på en händelse med stenkastning är Husbykravallerna som skedde i Stockholmsförorten Husby år 2013.

3.3 Samhällets rykten och värderingar

Elsrud och Lalander (2007, s.9) menar att bilder av förorten inte enbart skapas av media. Myter, stereotypa beskrivningar och fördomar förmedlas även via rykten i social interaktion, i fiktion och via olika socialisationsagenter i skola, släkt/familj och kompiskretsar. Heber (2005, s.60) menar att ryktet om ett område kan påverka rädslan för

kriminalitet mer än den fysiska och sociala miljön i området. En studie påvisar att beskrivningar och rykten om ett område fastnar i folks medvetande och området bedöms då utifrån de föreställningarna som finns. Vidare menar Heber (2005, s.63) att uppfattningar om farliga platser, tider och sammanhang formas under samtal med bekanta i stor utsträckning. Rädslan för kriminalitet visar sig influeras av de vardagliga samtalen om kriminalitet. Författaren menar även att människor är särskilt intresserade av fall där det går att sympatisera med offret, vilket är vanligast om offret är en äldre person och/eller en kvinna.

Däremot kan media vara en orsak till att hålla en negativ bild av ett område vid liv. Kretzmann och McKnight (1999), två kanadensiska forskare har studerat medias rapportering av olika stadsdelsområden i Kanada. Studien påvisar att media skildrar olika områden i staden Toronto på olika sätt, vilket har kommit att bidra till en stigmatiserande bild av de mer socialt utsatta områdena. Medias rapportering om dessa områden har även genererat till en stereotypisk bild av invånarna. Detta menar forskarna grundar sig i att media använder sig av ord av negativ klang, som syftar till att beskriva socialt utsatta områden. Ett exempel är medias användning av ordet "neighbourhoodism" som har en negativ bemärkelse i mediala kontexter. Forskarna menar att även att invånarna i de socialt utsatta områdena oftast inte får komma till tals, och därmed fortsätter den stereotypiska bilden att förstärkas (Kretzmann och McKnight 1999, s.47).

4. Teori

I detta avsnitt presenteras de teorier som vi kommer att använda sig av i studiens analys och diskussion. Vi har valt att använda två teorier om kriminalitet; *stämplingsteorin* och *territoriell stigmatisering* för att beskriva medierapporteringens konsekvenser, både på individ- och samhällsnivå. Utöver dessa kommer även *dagordningsteorin* att användas som har fokus på den mediala påverkan på samhället. Samtliga teorier kommer att beröra alla delar i avsnittet om analys och diskussion. Stämplingsteorin samt teorin om territoriell stigmatisering valdes för att få en uppfattning om hur våra utvalda områden samt olika aktörer skildras i medierapporteringen. Dagordningsteorin valdes för att analysera om det går att finna ett mönster i val av händelsebeskrivningar som blir till nyheter.

4.1 Stämplingsteorin

Grundaren bakom det stämplingsteoretiska perspektivet är sociologen Howard Becker som definierar begreppet *stämpling* som utanförskap eller avvikande. Becker menar att begreppets innebörd blir särskilt framträdande i kontexter där interaktion sker mellan individer som följer samhällets rådande normer och avvikarna. I den fas då en handling anses vara avvikande är när individen går emot de rådande normerna, och på så sätt kan även handlingen utmärkas som rättsstridig (Becker, 2006, ss.22–23). Fokus i denna teori ligger på omgivningens reaktioner på olika handlingar. När omgivningen utpekar en handling som något negativt kan det resultera i att individen bakom handlingen tar åt sig rollen som "avvikare". Becker (2006, s.41) menar att omgivningens reaktioner på handlingar av negativ slag kan komma att påverka och bli en del av individens självbild. När individen börjar avvika i linje med sin nya identitet skapas en självuppfyllande profetia. När profetian är uppfylld accepterar individen tillslut sig själv som en avvikare.

Becker (2006, s.44) benämner även begreppet *stigmatisering*, vilket han menar sker efter stämpling och innebär försvagad anknytning till samhället. Individen kan komma att fortsätta bryta mot samhällets normer till följd av stigmatiseringen. Att känna samhörighet är något individen är beroende av, vilket innebär att även avvikare bildar grupper för att skapa gemenskap med egna normer och värderingar. I gruppen har avvikelsen ingen negativ betydelse, exempelvis kan användandet av vapen anses vara

legitimt i kriminella nätverk och grupperingar medan omgivningen stämplar det som en avvikelse.

Stämplingsteorin kan ses utifrån två typer av avvikelser; primär- och sekundär avvikelse. En primär avvikelse sker i stort sett av alla individer vid något tillfälle och kan exempelvis vara när en individ snattar en gång. Individen försöker ofta i denna fas att rationalisera handlingen som en tillfällig avvikelse samtidigt som det skapas en samhällsreaktion kring detta. Fortsätter sedan individen med dessa typer av avvikande handlingar så fortsätter reaktionerna från omgivningen. Reaktioner på den primära avvikelsen kan skapa stigmatisering och individen kan bli stämplad som avvikare. Individen börjar då att identifiera sig med dessa reaktioner, stämpeln, och lever efter den, vilket blir den sekundära avvikelsen. Det avvikande blir sekundärt först när personen accepterar och tillämpar stämpeln som förvar eller anpassning mot problemen som stigmatiseringen skapar (Lily, Cullen & Ball, 2015, s.154).

4.2 Territoriell stigmatisering

Studier om amerikanska och franska marginaliserade bostadsområden är utgångspunkten i den fransk-amerikanska sociologen Loïc Wacquants teori om territoriell stigmatisering (Wacquant, 2008, ss.169–199; Wacquant, 2007, s.67). Teorin är bland annat influerad av Goffmans teori om stigmatisering men benämner även Beckers begrepp stämpling. Begreppet *territoriell stigmatisering* syftar till att förklara den stämpel som olika stadsdelar i världens storstäder har blivit tilldelade. Wacquant menar att det finns stadsdelar som är exkluderade från det urbana samhället samt de stadsdelar som associeras med negativa faktorer; problemområde med avseende segregering och kriminalitet som den territoriella stigmatiseringen står i gemenskap för (Wacquant, 2007, ss.66–67).

Den territoriella stigmatiseringen sammanfaller ofta med andra stigma hos invånarna i de utsatta områdena, som socioekonomisk, etnisk och integrationsproblematik. Oavsett den faktiska otryggheten och osäkerheten i den avgränsade områdena kommer invånarna stämplas av övriga urbana samhället, vilket internaliserar föreställningar och fördomar hos invånarna om området som ett stigma. Stigman kan leda till att individer känner en svag självkänsla samt känslan av utanförskap (Wacquant, 2008, ss.169–199).

Territoriell stigmatisering är även applicerbar för svenska förhållanden menar Wacquant. Skandinaviska länder är den delen av världen vars samhällen bäst motstått framväxten av marginaliteten, men även de länderna har kommit till att påverkas av fenomenet territoriell stigmatisering kopplad till utvecklingen av zoner, det vill säga “utsatta områden” (Wacquant, 2007, s.68).

4.3 Dagordningsteorin

En av de mest utforskade teorierna om mediernas effekter är benämns som dagordningsteorin (Strömbäck, 2014, s.99). Teorin utformades av Maxwell McCombs och Donalds Shaw studie *The Agenda-Setting Function of Mass Media* i slutet av 1960-talet och grundades utifrån frågeställningen “vad är det som styr vilka frågor vi tycker är viktiga, och vilken betydelse har medier i det sammanhanget?” (Strömbäck, 2014, s.99). Deras studie har använts i olika undersökningar som avser att belysa sambandet mellan medias och allmänhetens dagordning. En större del av dessa undersökningar visar, precis som McCombs och Shaws resultat att media har en påverkan på allmänhetens dagordning (McCombs, 2004, ss.25–26, 61).

Av det väsentligt stora antalet händelser, exempelvis olyckor och kriminalitet som varje dag sker runt om i världen är det endast en mycket liten del som når vårt medvetande, och en ännu mindre andel som vi väljer att uppmärksamma och reflekterar över. I de flesta fallen är saker vi uppmärksammar även saker vi tycker är viktiga frågor. Dagordningsteorin utgår från att förklara hur vi genom vårt användande av massmedier söker efter vad som har hänt och vad som för oss är viktigt, vilket bidrar till att media organiserar våra erfarenheter och upplevelser av verkligheten. Massmedia blir särskilt framträdande när det gäller den insyn vi får av viktiga samhällsproblem (Strömbäck, 2014, ss.99–100).

Inom dagordningsteorin beskrivs begreppet dagordningsmakt (*agenda setting*) som den makt medierna har att sätta upp agendan (Strömbäck, 2014:101). Teorin kan vidare beteckna två nivåer; den första samt den andra nivån. Den första nivån belyser, som ovan nämnt den påverkan massmedia genom vilka objekt - sakfrågor, organisationer och

personer som mediernas dagordning ger preferenser åt har på allmänheten gällande tankar och åsikter. Det handlar alltså om vad medierna uppmärksammar och vad allmänheten anser är viktiga frågor. Den andra nivån belyser aspekter av objekten som mediernas dagordning synliggör och hur det uppfattas av allmänheten (Strömbäck, 2014, s.107; McCombs, 2006, ss.99–101).

5. Metod

I detta kapitel kommer metod och material att presenteras. Först beskriver vi hur vi använt oss av den kvalitativa innehållsanalysen, vilket urval samt avgränsningar som har gjorts. Kapitlet avslutas med att beskriva tillvägagångssättet samt studiens tillförlitlighet och äkthet.

5.1 Kvalitativ innehållsanalys

Boréus (2015, s.175) beskriver att vi analyserar texter inte för att förstå texten utan för att förstå något i samhället. Studiens syfte handlar just om detta, att förstå hur media skildrar särskilt utsatta områden. På grund av detta har vi valt att använda oss av en kvalitativ innehållsanalys. Boréus och Kohl (2018, ss.51–52) menar att en kvalitativ innehållsanalys kan användas för att analysera alla former av text och ger en bred överblick av materialet som ska analyseras. I studien analyseras sammanlagt 299 artiklar från massmedia för att få en djupare förståelse för vad som rapporteras samt att se de nyanserna som finns i rapporteringen. Genom innehållsanalysen önskade vi se de olika tendenserna och teman som når ut till de som tar del av nyhetsrapporteringen. Är det något tema som är vanligare att media rapporterar om eller går det att se vissa beskrivelser av de särskilt utsatta områdena, dessa boende och polisens arbete?

Som nämnt önskades en förståelse för medias rapportering kring de fyra särskilt utsatta områdena, som valts, och genom att använda en kvalitativ innehållsanalys kunde teman i rapporteringen studeras utifrån forskningsfrågorna. Boréus och Kohl (2018, ss.49–50) beskriver att man använder sig av kodning vid en kvalitativ innehållsanalys, detta för att bryta ner och kategorisera texterna. Boréus och Kohl (2018, s.50) menar att en kvalitativ innehållsanalys delvis kan förstås som induktiv utifrån att det under kodningens gång växer fram fler teman än de som tidigare bestämts att granska. Vi beskriver vidare i 4.3 hur vi använt oss av kodning och tematisering.

5.2 Urval och avgränsning

Vi har använt oss av ett målinriktat urval genom två kvällstidningar och en dagstidning, vilket Bryman (2011, s.350) beskriver i huvudsak handlar om att välja ut enheter, som i vårt fall bland annat handlar om att ta del av dokument, som direkt syftar till de

forskningsfrågor studien består av. Genom att vara målinriktad i urvalet kan vi lättare få svar på de forskningsfrågorna som ställts. Vid inhämtning av material för studien utvaldes två kvällstidningar, Aftonbladet respektive Expressen samt en dagstidning, Dagens Nyheter (DN). Sökningen efter nyhetsartiklar avgränsades till att endast vara internetbaserade, med motivering till den pågående strukturomvandlingen i mediebranschen som har medfört att digitala plattformar idag dominerar i den generella nyhetsanvändningen (Andersson, 2020, s.4; Myndigheten för press, radio och tv, 2020, s.23). Motiveringen bakom valet av nyhetstidningar var att de är Sveriges ledande dags- och kvällstidningar (Strömbäck, 2014, s.165). Vi har genom urvalet valt ut att granska just den typ av artiklar som påverkar och har med studiens frågeställningar att göra. En avsevärd skillnad mellan dag- och kvällstidningar är att kvällstidningar i större omfattning fokuserar på nyheter om brott än vad dagstidningarna gör, vilket statistiskt innebär 20 procent i jämförelse med 7 procent i dagstidningar (Strömbäck, 2014, s.166).

De utvalda nyhetsartiklarna som ingår i studien är daterade mellan tidsperioden 1 januari 2018 till 28 februari 2021. En anledning, vilket även ligger i vårt intresse till den valda tidsperioden grundar sig i Polisens samt andra involverade samverkansaktörers pilotprojekt "Sluta skjut" som pågick under 2018–2020 i Malmö. Pilotprojektet togs fram efter en markant ökning av dödligt skjutvapenvåld kopplat till kriminella miljöer i Sverige (Polisen, 2020; Brottsförebyggande rådet, u.å.). Detta grundar sig även i den massmediala uppmärksamheten kring det dödliga skjutvapenvåldet i Malmö. Att använda sig av denna tidsperiod har bidragit till att få fram de mest relevanta tidningsartiklarna om hur media i under närtid skildrat studiens utvalda "särskilt utsatta områden". I tabellen nedan presenterat resultatet för sökningen efter publicerade artiklar på dessa nyhetstidningars webbsidor. Antalet utvalda artiklar berör området brott och rättsväsendet, vilket är de relevanta artiklarna för studiens syfte.

Antal träffar:
Tensta: 189
Gottsunda: 98
Vivalla: 48
Rosengård: 456

Antal utvalda artiklar:
Tensta: 48
Gottsunda: 38
Vivalla: 13
Rosengård: 62

Antal träffar:
Tensta: 98
Gottsunda: 54
Vivalla: 23
Rosengård: 74

Antal utvalda artiklar:
Tensta: 42
Gottsunda: 21
Vivalla: 4
Rosengård: 15

Antal träffar:
Tensta: 112
Gottsunda: 31
Vivalla: 17
Rosengård: 213

Antal utvalda artiklar:
Tensta: 33
Gottsunda: 7
Vivalla: 2
Rosengård: 14

Motiveringen till varför dessa fyra områden Tensta, Gottsunda, Vivalla samt Rosengård valdes ut hänvisas särskilt till polisens rapport (2017) “*Utsatta områden - Social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen*”. I rapporten beskrivs 61 av Sveriges områden som “utsatta” varav 23 av dem är “särskilt utsatta”. Detta har tagits fram med stöd av specifika kriterier som bör uppfyllas för att ett område ska anses som utsatt (Polisen, 2017, s.7). Våra utvalda områden ingår alla fyra i kategorin “särskilt utsatta” (Polisen. 2017, s.41) vilket enligt vår mening innefattar att dessa får en stor massmedial uppmärksamhet. En annan tanke är att valet ger en geografisk variation då dessa utvalda områden är geografiskt fördelade runt om i Sverige.

5.2.1 Dagspress

Dagens Nyheter (DN), som grundades 1846 ingår i Bonnierkoncernen, ett av norra Europas ledande medieföretag och hade under de senaste 7 dagarna (17 mars 2021) totalt 2,7 miljoner läsare uppdelat på papperstidningen samt sajten DN.se (Bonnier News, u.å.). Dagens Nyheter betecknar verksamheten som oberoende liberal nationell press, och beskriver den som inkluderande, opartisk samt objektiv (Dagens Nyheter, 2008).

5.2.2 Kvällspress

Aftonbladet, som grundades 1830 ägs till 91 procent av den norska mediekoncernen Schibsted och till 9 procent av den nationella Landsorganisationen, LO hade i juni 2020 dagligen 3,9 miljoner läsare uppdelat på papperstidningen samt sajten Aftonbladet.se

(Aftonbladet, 2020; Samuelsson, 2020). Aftonbladet betecknar verksamheten som oberoende socialdemokratisk och betonar att verksamheten används för att så ärligt som möjligt skildra verkligheten (Aftonbladet, 2020).

Expressen, som grundades 1944 ingår i Bonnier News, som är en del av Bonnier Group hade i december 2020 dagligen 3,2 miljoner läsare uppdelat på papperstidningen samt sajten Expressen.se (Expressen, 2018; Expressen, 2021). Expressen betecknar verksamheten som obunden liberal tidning som präglas av jämställdhet och mångfald (Expressen, 2018).

5.3 Tillvägagångssätt

Empirin för denna studie samlades in av uppsatsförfattarna under tidsperioden februari 2021 - april 2021. Nyhetsartiklarna som avhandlar studiens utvalda områden: *Tensta*, *Gottsunda*, *Vivalla* samt *Rosengård* och som är publicerade under tidsperioden 1 januari 2018–28 februari 2021 söktes via databasen Mediearkivet retriever som finns tillgänglig via Högskolan Kristianstads bibliotekstjänst. Sökorden som användes var “Tensta”, “Gottsunda”, “Vivalla” samt “Rosengård” med kravet att områdena skulle finnas skrivet i rubrik eller ingress. Vad som var till en fördel av att använda sig av namnen på de särskilt utsatta områdena vid sökning efter publicerade artiklar var att det var tidseffektivt - och på så sätt fann vi relevanta artiklar som motsvarar studiens syfte. Nackdelen av att begränsa sökfunktionen var att vi förmodligen gick i minste om nyhetsartiklar där våra utvalda områden inte nämnts i varken rubriken eller ingressen. Utöver sökorden och de angivna årtalen som markerades i databasens tidsintervall sållades sökningar som inte var relevanta för studien såsom krönikor och debattartiklar. Denna avgränsning gjordes främst med anledning att enbart studera textinnehållet i nyhetsartiklar, vilket specifikt betonas i studiens syfte. Det går även att motivera för huruvida personliga åsikter som framförs i media är relevant i förhållande till denna studie. För att behålla objektiviteten valdes nyhetsartiklar eftersom personliga åsikter inte framkommer, förutsatt att det inte är aktörer som polisen eller politikerns utlåtande.

Under processen av att inhämta nyhetsartiklar utvaldes tre översiktliga teman för att underlätta avläsningen av textmaterialet. Dessa tre teman valdes utifrån studiens

forskningsfrågor, samtidigt som studiens teoretiska utgångspunkter samt tidigare forskning har varit till hjälp under tematiseringsprocessen. De utvalda nyhetsartiklarna lästes noga igenom och essentiella meningar markerades för att skapa en reducering av textinnehållet. Detta kan beskrivas som en övergripande tematisk analys där teman väljs ut utifrån återkommande motiv i de texter som analyserats (Bryman 2011, s.528).

5.4 Tillförlitlighet och äkthet i kvalitativ studie

I studier med val av kvantitativ metod diskuteras företrädesvis begreppen *validitet* och *reliabilitet* och används för att diskutera de mätningar som gjorts av det empiriska insamlade materialet (Bryman, 2011, ss.352–353). Ett vanligt alternativ beträffande kvalitativa studier är att använda begreppen *tillförlitlighet* respektive *äkthet*. Bryman (2011, s.353) menar att skälet till att begreppen skiljer sig åt beroende på vilken metod man talar om är för att mätningar inte är konstruktivt i förhållande till kvalitativa studier.

5.4.1 Tillförlitlighet

Bryman (2011, s.354) redogör för kriterier som tillförlitligheten består av, vilket vi bakom studien bör förhålla oss till vid redovisning av studien. Tillförlitlighet används för att beskriva hur den sociala verkligheten beskrivs och analyseras, och är en nödvändig bedömningsgrund i kvalitativa studier. Både metodlitteratur samt relevanta delar av Vetenskapsrådets forskningsetiska principer har beaktats för att säkerhetsställa trovärdighet bland de som tagit del av studien. Då vi i denna studie har analyserat nyhetsartiklar, vilket är offentliga källor alla kan ta del av anser vi att de resultat studien har genererat i troligtvis är överförbar till andra kontexter. Detta anses stå till grund för att informationen som inhämtats inte är av personliga åsikter, utan en beskrivning av den sociala verkligheten (Bryman, 2011, ss.354–355).

För att studien ska anses vara pålitlig menar Bryman (2011, s.355) att en redogörelse av samtliga delar av forskningsprocessen skall finnas tillgänglig. Sedan ska kollegor, eller som i vårt fall flera olika aktörer, som handledare, examinator och kurskamrater granska hur de olika delarna har tillämpats samt bedöma textens kvalitet. Vi har under

forskningsprocessen erhållit handledning av vår handledare, och därav är textens innehåll noga granskad.

Sista delen av kriterierna handlar enligt Bryman (2011, ss.355–356) om att kunna styrka och konfirmera att vi bakom studien agerat i god tro. Detta innebär med andra ord att då objektivitet inte är något som inom samhällslig forskning fullständigt går att stå i proportion till ska vi ha säkerhetsställt att medvetna värderingar inte har fått utrymme i studien som helhet, trots att vi individer ständigt söker bekräftelse på våran förförståelse. Vi har under skrivandet endast lagt en större vikt på det som har en betydelse för vår studie, vilket är medias skildring av särskilt utsatta områden och därav fokuserat på de värderingar som massmedia utsänder.

5.4.2 Äkthet

Äkthet används för att ge en objektiv illustration av de åsikter och värderingar som finns i de utvalda nyhetsartiklarna. Att analysera textmaterial från utvalda nyhetsartiklar kommer bidra med att skaffa en klarare insikt av hur massmedia skildrar särskilt utsatta områden i Sverige (Bryman, 2011, ss.352, 357). Ahrne (2007, s.39) menar att det finns förväntningar att studien skall genomföras utan att egna åsikter och upplevelser ska påverka studien. Detta kan ses som problematiskt då vi bakom studien är en del av samhället och därav kan våra känslor och förutfattade meningar komma att påverka. Då vi inte helt kan frigöra oss från våran förförståelse bör vi ändå sträva efter att skapa medvetenhet över att vara öppna för andra resultat än det förväntade.

5.6 Etiska överväganden

I enlighet med samtycke- och informationskravet som ingår i de etiska överväganden framkommer inga personuppgifter, exempelvis namn på individer som benämns i nyhetsartiklarna. Trots att samtycke redan anses ha givits då individernas namn samt uttalanden finns skrivet i de publicerade nyhetsartiklarna innefattar kravet enligt Vetenskapsrådet (2002, s.16) att deltagarna själva skall avgöra sitt medverkande genom samtycke. Då vi inte haft tillgång till dessa individer har inget samtycke kunnat inhämtas, därav har vi valt att anonymisera materialet. I studien benämns individernas namn som en siffra, till exempel [Individ 1]. Detta gäller även i fallen där namn på individer som

representerar de aktörer som utifrån studiens syfte ska belysas, såsom polisen, räddningstjänsten samt politiker.

6. Resultat och analys

I följande avsnitt redovisas det empiriska materialet som tagits fram från de utvalda nyhetsartiklarna i Aftonbladet, Expressen och Dagens Nyheter. Detta redovisas i fyra teman; *kriminalitet, sociala problem och otrygghet, polisen och räddningstjänstens arbete i områdena* samt *Covid-19 och andra teman i rapporteringen*. Dessa teman representerar det som gick att utläsa i de artiklar som granskades. Rubrikerna *kriminalitet* samt *sociala problem och otrygghet* handlar om negativa händelser kring dessa områden, men vi valde att presentera dem som två olika teman för att urskilja på gängkriminella samt områdets övriga invånare. Resultatet förankras med hjälp av tidigare forskning och teori.

6.1 Kriminalitet

Genom samtliga nyhetstidningar har vi kunnat utläsa ett mönster av att kriminaliteten är en av de mest rapporterade delarna kring de fyra områdena. Det innebär att allmänheten med största sannolikhet associerar särskilt utsatta områden, såsom Tensta, Gottsunda, Vivalla och Rosengård med kriminalitet. Detta menar McCombs (2004) är till följd av att media har en påverkan på allmänhetens dagordning. Det finns en viss variation i vilka brottsliga handlingar som tar mest plats i de olika områdena, men generellt sätt är vapenbrott/skjutningar, våldsbrott och explosioner/sprängningar tre av de mest rapporterade. Nyhetsrapporteringen kring dessa teman av brottsliga handlingar kan ske utifrån olika delar i processen från brott till dom. Det kan exempelvis vara precis när ett brott skett, när en person blivit gripen, sitter häktad eller döms.

Det framgår tydligt att nyhetsrapporteringen om Tensta, Gottsunda, Vivalla och Rosengård i stor utsträckning handlar om negativa händelser, och då samtliga nyhetsartiklar som ingår i analysen har områdenas namn i antingen huvudrubriken eller ingressen innebär detta att nyhetstidningarna har den makten att låta rapporteringen styras av en negativ klang. Detta kan kopplas till forskningen i rapporten *Det blågula glashuset - strukturell diskriminering i Sverige* (2005, s.129) som beskriver hur upprepningar av samma (negativa) typer av nyhetsrapporteringar om de utsatta områdena kan resultera i att allmänheten bildar uppfattningar om platserna. Två exempel på huvudrubriker är: "Förhör fortsätter med gripna efter Tenstamord" (Aftonbladet, 13 jan 2019) och

“Mordrättegång efter Vivallauppörelse” (Aftonbladet, 13 feb 2019). Det ovan nämnda blir tydligt i dagordningsteorins andra nivå som förklarar hur medierna dagordning synliggör olika aspekter av dessa utsatta områden och hur det sedan uppfattas av allmänheten (Strömbäck, 2014, s.107; McCombs, 2006, ss.99–101).

Den frekventa rapporteringen om kriminalitet som sker i Tensta, Gottsunda, Vivalla och Rosengård kan tolkas utifrån två olika aspekter; att det är många brott som sker i området eller att nyhetstidningarna upplever ett högt mediavärde i att rapportera om händelsen (Estrada, 2007, s.361). Den frekventa rapportera om kriminaliteten i dessa fyra områden kan enligt dagordningsteorins andra nivå belysa aspekter av att områdena uppfattas som avvikande från andra urbana områden i samhället (Strömbäck, 2014, s.107; McCombs, 2006, ss.99–101).

6.1.1 Vapenbrott/skjutningar

Gemensamt för samtliga fyra områden är den omfattande rapporteringen om vapenbrott/skjutningar. Fetstilade huvudrubriker så som “Tre skjutna i Tensta” (Aftonbladet, 30 dec 2020) och “Larm om misstänkt skottlossning i Gottsunda” (Aftonbladet, 29 oktober 2020) syns genomgående i artiklarna som granskats.

Tensta, Gottsunda, Vivalla samt Rosengård är fyra områden vars problematik gällande gängkriminaliteten genomsyras i den mediala rapporteringen. Gängkriminaliteten kopplas till synes till avvikande handlingar såsom bland annat vapen- och våldsbrott.

Samhörigheten bland de gängkriminella formas efter den stigmatisering som enligt Becker (2006, s.44) uppstår när individerna har en försvagad anknytning till samhället. De normer och värderingar som dessa individer införlivar skapar en kontrast mellan allmänheten, genom den mediala rapporteringen och gängkriminaliteten. Innehav och användning av vapen är däribland något som kriminella anser vara legitimt medan allmänheten stämplar det som något avvikande.

Gängkriminalitetens ansikten utåt är utifrån de nyhetsartiklar som granskats mestadels unga män. Detta gäller även de gånger nyhetsartiklarna beskriver offret, som exempelvis “Man skadad efter skottlossning i Örebro” (Expressen, 4 januari 2021) och “Man skjuten i Örebro” (Expressen, 22 oktober 2020). Gemensamt för de aktörer som uppkommer i

nyhetsartiklarna är därmed unga män, både i rapporteringen om gärningspersoner och offren. Ett tydligt exempel från Dagens Nyheter är:

En man i 25-årsåldern har hittats ihjälskjuten utomhus i Tensta, nordvästra Stockholm. Enligt DN:s källor har mannen tydliga kopplingar till ett känt kriminellt nätverk. Mannen blev det grova skjutvapenvåldets tolfte offer i år.

(Expressen, 8 augusti 2019)

6.1.2 Våldsbrott

Våldsbrott är ett brett tema som innefattar många olika typer av brott. Vid granskning av nyhetsartiklarna var misshandel, mord och även våldtäkter särskilt framträdande i nyhetsrapporteringen. Av rapporteringen kring misshandel var våldsutövandet med kniv som vapen vanligt förekommande. Ett typiskt exempel på hur rapporteringen kring våldsbrotten ser ut är: "I Gottsunda i Uppsala knivhöggs och rånades en man vid klockan 03 under natten mot fredagen. Mannen har förts till sjukhus och uppges inte ha livshotande skador." (Aftonbladet, 18 december 2020).

Ett annat vanligt förekommande exempel, specifikt när det gäller rapporteringen om våldsbrott är att rubricera könet på offret av våldet eller gärningspersonen i artiklarnas huvudrubrik och i ingress. Två exempel från Aftonbladet är: "En man i 25-årsåldern har knivskurits i Gottsunda i Uppsala" (Aftonbladet, 6 december 2020) och "Fortfarande har ingen gripits för den allvarliga misshandeln av en 16-årig pojke i Rosengård i Malmö under lördagseftermiddagen" (Aftonbladet, 14 juni 2020). I Dagens Nyheter beskrivs denna händelse, där det manliga könet i huvudsak blir framträdande:

Tre män som varit "trygghetsanställda" med stöd av Arbetsförmedlingen syns på övervakningsbilder i samband med en grov misshandel i Tensta av en 60-årig man i september 2019. Två av männen har nu dömts till fängelse i två år medan den tredje friats. Motivet tros ha bottnat i att 60-åringens bror tidigare vittnat mot en av angriparna. Enligt uppgift till DN har offret, som fick sparkar i huvudet och ena ögat intryckt, lämnat Sverige på grund av rädsla. Samtliga "trygghetsanställningar" hade avslutats innan händelsen inträffade.

(Dagens Nyheter, 3 oktober 2020)

6.1.3 Explosioner/sprängningar

Det går att se att det framförallt under 2018 sker ett stort antal sprängningar i Rosengård. Aftonbladet rapporterar om hur de sker explosioner vid flerfamiljshus, men även vid polisstationen. "Polisen: Sprängning mot polishuset kan vara hämndaktion" (Aftonbladet, 18 januari 2018) är en av alla artiklar som går att läsa. Vi ser att explosionerna påverkar de boende i området som går ut i media och berättar om sin frustration. De boende uppger utifrån en artikel att "Polisen måste lyssna på oss" (Aftonbladet, 12 juni 2019) efter att en sprängning skett vid ett flerfamiljshus.

Rosengård skiljer sig lite från de övriga områdenas rapportering utifrån Aftonbladet. Här rapporteras det främst om explosioner, sprängningar och misstänkta föremål. Men även kriminella handlingar som skottlossning/skjutningar samt våldsbrott är vanligt förekommande i Rosengård. Utöver Rosengård kan vi även se explosioner i de övriga områdena, även om det inte är lika vanligt och utstickande i rapporteringen.

6.2 Sociala problem och otrygghet

Av vad som går att läsa i artiklarna framhäver media olika sociala problem, vilket förmedlar en bild av att området är otryggt för invånarna. Många av de artiklarna vi tagit del av som beskriver området och dess invånare handlar dels om ekonomiska faktorer och sociala faktorer, som exempel statens indragningar av bidrag, avsaknaden av resurser och avsaknaden av trygghet bland invånarna. I Järvaområdet som Tensta är en del av rapporterades det den 4 september 2019 om den höga andelen av invånarna som får ekonomiskt bistånd. I artikeln som är skriven av Dagens Nyheter lyfts även problematiken med trångboddheten i området. En politiker uttalade sig i artikeln enligt följande: "Om vi inte gör något kommer det gå bra för dem det går bra för och sämre för dem det går sämre för" (Dagens Nyheter, 4 september 2020). De sociala problemen framhävs i medierna kan kopplas till den territoriella stigmatiseringen som Wacquant (2008, ss.169–199) menar oftast sammanfaller hos invånarna i de utsatta områdena, exempelvis att den bestående integrationsproblematiken kan skapa sämre förutsättningar för invånarna i utsatta områden att lyckas integrera sig i det svenska samhället.

Ett större fokus lägger nyhetstidningarna på gängkriminaliteten, och enligt Strömbäck (2014, ss.99–100) använder allmänheten bland annat nyhetsrapporteringen för att få insyn i viktiga samhällsproblem. Aftonbladet rapporterade den 21 mars 2019 om att Tenstas bibliotek kan komma att stängas - på grund av drogförsäljning. Den tilltagande segregationen och ökade våldet, speciellt bland ungdomar i utsatta områden proklamerar ett slags socialt sönderfall, vilket även indikerar på att mindre grupper kan komma till att ha en större påverkan på området, som påverkar lokalbefolkningen och området i sin helhet (Brottsförebyggande rådet, 2018, s.9). Becker (2006, s.41) menar att en grupp individer kan ta åt sig rollen som "avvikare" då omgivningen utpekar deras handlingar som något negativt, vilket gängkriminaliteten utifrån mediernas rapportering är. Dessa individer som ingår i dessa kriminella gäng blir till följd stämplade av allmänheten.

Många nyhetsartiklar i Aftonbladet, Expressen och Dagens Nyheter beskriver de kriminella gängens påverkan genom att använda sig av en slags makt över invånarna i området. Exempel på en sådan artikel är "Kriminella utfärdade utgångsförbud i Tensta" (Aftonbladet, 17 oktober 2020) samt "Grovt kriminella har tagit stadsdelen i besittning" (Expressen, 16 december 2019). Invånarnas utsatthet och missnöje beskrivs i ett flertal artiklar, som exempel: "Polisen har svårt att jobba här, invånarna vill eller vågar inte hjälpa till [...] Flera boende berättar att de inte vågar gå ut på kvällarna" rapporterar Expressen den 3 juni 2019. I en av dessa artiklar står det att Gottsunda för fjärde året i rad räknats som ett särskilt utsatt område. En politiker som vi benämner som [Individ 1] berättar för Expressen:

Gottsunda är en bra stadsdel, men det handlar om en grupp kriminella som tagit stadsdelen i besittning. De måste bort härifrån. Det måste vi jobba med. Vi ska inte ha en särskilt utsatt stadsdel i Uppsala [...] Det finns en tystnadskultur och rädsla. Det är unga män med stort våldskapital som skrämmer människor till tystnad. Det är fullständigt oacceptabelt. Vi har inte plats för den här typen av beteende i samhället.

(Expressen, 16 december 2019)

Samma mönster går att finna, som tidigare nämnt i Tensta. Expressen rapporterar i artikeln "Kriminella hotade fram ett utgångsförbud" (17 oktober 2020) om

gängkriminella i Tensta som demonstrerade utgångsförbud. Personer från de kriminella gängen gick ut med regeln att invånarna inte fick vistas ute efter klockan 18. Polischefen i nordvästra Stockholm [Individ 2] berättar för Expressen att ryktet spred sig som en löpeld bland boende i Tensta, och de som skulle bryta mot påbudet skulle kunna utsättas för våld.

Andra sociala problem såsom att unga individer far illa är även ett återkommande mönster i de nyhetsartiklar som vi tagit del utav. Aftonbladet publicerade den 20 januari 2021 om de rådande hälsorisker för över hundra barn i Rosengård. En vecka senare, den 27 januari 2021 publicerar Aftonbladet återigen en nyhetsartikel om den höga andelen av orosanmälan för över hundra barn i Rosengård.

Heber (2005, s. 60) menar att det oftast inte är den fysiska och sociala miljön i ett område som påverkar individens rädsla för kriminalitet, utan att det handlar om tendenser av rykten om området. Bland den nyhetsrapporteringen som analysen består av förekommer det ett flertal artiklar om invånarna i dessa fyra områden som hjälper till att bryta ner den stereotypiska bilden av området genom prosociala handlingar. Exempelvis skriver Aftonbladet (27 november 2019) att fler nattvandrare ska förebygga våld i Rosengård. Liknande händelser rapporterar Dagens Nyheter (7 september 2020) med huvudrubriken "De vandrar för ett tryggare Tensta" och "Mammorna ett nytt vapen mot gängen i Gottsunda". (Dagens Nyheter, 24 februari 2018).

Stadsdelen Gottsunda i Uppsala är klassad av polisen som ett särskilt utsatt område bilbränder, stenkastning och skjutningar. Mycket av gängkriminaliteten koncentreras till en enda gata, Bandstolsvägen. Nu ska Gottsunda bort från listan. Och till sin hjälp har polisen och kommunen ett nytt vapen: mammorna.

(Dagens Nyheter, 24 februari 2018)

Våldet har varit närvarande under året för invånarna i Spånga-Tensta. Samtidigt tar frivilliga krafter tillsammans med staden och lokala föreningar upp kampen för att återställa tryggheten i området. DN följde med på fredagens trygghetsvandring i en stadsdel som genomsyras både av oro och spirande hopp.

(Dagens Nyheter, 7 september 2020)

6.3 Polisen och räddningstjänstens arbete i områdena

I samband med rapportering av de mer allvarliga händelser beskrivs även polisen och räddningstjänstens arbete parallellt. Ett vanligt förekommande mönster bland samtliga nyhetstidningar är att beskriva polisiära insatser i områdena. Det är även vanligt förekommande att ordet “polis” framkommer i nyhetsartiklarnas huvudrubriker. Just polisen är en av de aktörer som oftast får komma till tals när det handlar om våldets förekomst, samtidigt som avvikarna och övriga invånare i de särskilt utsatta områdena oftast utesluts, vilket inskränker i deras utrymme för talan. Detta förstärker den territoriella stigmatiseringen och uppvisar en begränsad bild av dagordningen (Brottsförebyggande rådet, 2016, s.29; McCombs, 2004, ss.99–100).

Utifrån de nyhetsartiklar som vi har tagit del av framställs polisens närvaro i dessa områden som brottsförebyggande. I en av Expressens nyhetsartiklar (21 april 2020) finner vi huvudrubriken “200 poliser sattes in mot kriminella i Malmö” som handlar om den nationella operationen Rimfrost, där den beskrivna polisinsatsen riktade sig mot Rosengård. Ett annat exempel är en publicerad nyhetsartikel i Dagens Nyheter med huvudrubrik “Med kamerorna håller vi på att ta tillbaka Rosengård” (21 juni 2018) som handlar om Malmöpolisens satsning på ökad kameraövervakning i Rosengård. I överlag framställer media polisens närvaro och arbete i dessa fyra områden precis som det Polismyndigheten står för - att hämma brottsliga handlingar (Riksrevisionen, 2020, s.34). Aftonbladet rapporterar om att brottsligheten i Tensta sjönk när polisen började patrullera i området (Aftonbladet, 7 juni 2018) samt att stenkastning mot polisen, kan enligt polisen vara ett kvitto på att de jobbar rätt - då polisens närvaro ses som en frustration hos de kriminella (Aftonbladet, 26 november 2019).

Samtidigt lyfter nyhetstidningarna även en mörkare sida av det polisiära arbetet. I en nyhetsartikel skriven av Dagens Nyheter går det att läsa:

En polis bröt armen på en man när han skulle sätta på honom handfängsel vid ett ingripande i Tensta. Nu åtalas polisen för tjänstefel – men inte för att ha orsakat frakturen utan för att handfängsel inte var nödvändigt vid tillfället enligt åklagare.

(Dagens Nyheter, 4 februari 2020)

I de flesta fall, utifrån de nyhetsartiklar vi analyserat framställs polisen som auktoritära och de som upprätthåller allmän ordning och säkerhet. Men som ovan nämnt finns det även gånger då nyhetsrapporteringen uppmärksammat händelser som kan leda till reaktioner över de förväntningar allmänheten har på rättsväsendet. I ett annat exempel skriver Expressen (21 september 2018) om invånarna i Rosengård som i tron på att svara på anonyma medborgarenkäter fått deras uppgifter sparade - tillsammans med nedlåtande kommentarer av polismyndigheten.

Det är även vanligt att en händelse som blir till en nyhet uppmärksammas och sedan rapporteras av flera olika nyhetskällor. Ett exempel på sådan händelse är en trafikolycka mellan en polisbil och två invånare i Gottsunda. Vi fann denna nyhet i alla tre utvalda nyhetstidningar och huvudrubrikerna löd enligt följande: “En död efter poliskrock i Uppsala” (Expressen, 10 maj 2019), “Två personer påkörda av polisbil i Uppsala” (Aftonbladet, 10 maj 2019) och “Man död - blev påkörd av polisbil i Uppsala” (Dagens Nyheter, 10 maj 2019). Händelsen beskrivs av nyhetstidningarna som en olyckshändelse som sedan enligt Expressen till följd resulterade i att polispatruller blev utsatta för våld:

En hundpatrull arbetade med ett högprioriterat ärende som handlade om skottlossning samtidigt som det inleddes en jakt på ett fordon på E4 norr om Uppsala dit hundpatrullen omprioriterades. På vägen till E4 blev en man i 70-årsåldern och en kvinna i 50-årsåldern påkörda av polisbil i stadsdelen Gottsunda i Uppsala, enligt polisens hemsida. Under kvällen har polispatrullerna i Gottsunda även blivit utsatta för stenkastning och fått hantera knallskott, så kallade bangers, utan att någon har skadats eller gripits.

(Expressen, 10 maj 2019)

6.4 Covid-19 och andra teman i rapporteringen

Under vår granskning av artiklarna har vi sett att det inte enbart skett kriminella handlingar, områdesbeskrivningar eller beskrivningar om andra aktörer i nyhetsrapporteringen. Under de senaste åren har det skapats flera stora rörelser, men vi har även hamnat i en pandemi som påverkat inte enbart Sverige utan hela världen. I Aftonbladet kan vi på flera ställen läsa om pandemins påverkan på de fyra områdena och det har exempelvis varit en provtagningsstation i Gottsunda, “Provtagningsstation för covid-19 öppnar i Gottsunda” (Aftonbladet, 13 oktober 2020). Enligt Aftonbladets

rapportering från den 7 april 2020 var Tensta en av de förortererna i Stockholmsområdet med flest smittade. Samma information, om att Tensta är ett av områdena som är överrepresenterade i smittspridningen går att finna i en av Expressens nyhetsartiklar från den 5 maj 2020 med huvudrubrik "Här ökar smittspridningen mest i Region Stockholm". Lika som i Tensta rapporterades det om en hög smittspridning i Gottsunda. Aftonbladet skrev den 13 november 2020 om att var fjärde person testades positiv i samband med den aktuella tiden artikeln publicerades.

Dagens Nyheter uppmärksammar prosociala faktorer hos unga i Tensta som under pandemin i en artikel från 30 april 2020 där rubriken lyder: "Unga i Tensta gör visir till vårdpersonalen". I artikeln skriver Dagens Nyheter att unga i Tensta fått chansen att bidra med stöd till samhället under coronakrisen.

Våldet har varit närvarande under året för invånarna i Spånga-Tensta. Samtidigt tar frivilliga krafter tillsammans med staden och lokala föreningar upp kampen för att återställa tryggheten i området. DN följde med på fredagens trygghetsvandring i en stadsdel som genomsyras både av oro och spirande hopp.

I övrigt, vid sidan om rapporteringen om kriminaliteten synliggörs även artiklar om hur samhället, på olika sätt hjälper till för att skapa förutsättningar i dessa områden. Aftonbladet rapporterar den 7 maj 2020 om att Uppsala kommun etablerar en ny familjecentral i Gottsunda centrum. I Rosengård arbetar Socialtjänsten med att skapa förutsättningar för att hindra unga att fastna i kriminaliteten, rapporterar Aftonbladet den 26 september 2019. Dagens Nyheter uppmärksammade i en publicerad artikel från 7 september 2020 att lokala föreningar i Tensta som tar upp kampen för att återställa tryggheten i Tensta. Samtidigt beskrivs en tystnadskultur i Tensta, vilket Aftonbladet den 24 oktober 2019 rapporterar om "Kommunanställda i Tensta vågar inte prata med polis". Detta indikerar på att det finns en fri vilja att förändra, men samtidigt har kriminaliteten en sådan stor inverkan i dessa utsatta områden som påverkar lokalbefolkningens agerande.

7. Avslutande diskussion

I detta avsnitt diskuteras studiens resultat samt metod, som är uppdelad i två delar; om hur vi resonerar kring det som framkommit i resultat- och analysdelen samt våra tankar kring studiens utförande.

Syftet med studien vara att undersöka hur media belyser problematiken med kriminalitet i fyra av Sveriges mest omtalade särskilt utsatta områden samt om det går att se att nyhetsrapporteringen kan ha en inverkan på synen av dessa områden. De forskningsfrågor som varit avsedda att besvaras var; “Hur skildras områdena Tensta, Gottsunda, Vivalla och Rosengård i de valda medierna?”, “Vilka teman/ämnen är dominerande i medias nyhetsrapportering om de valda områdena?” samt “Hur skildras olika aktörer, exempelvis polisen, i medias nyhetsrapportering om dessa områden?”.

Det framkommer i resultatet att nyhetsrapporteringen till stor del handlar om kriminalitet av olika slag. Den kriminalitet som sticker ut mest i artiklarna är vapenbrott/skjutningar, våldsbrott och explosioner/sprängningar. Vidare visar resultatet att områdena präglas av olika sociala problem, såsom att barn far illa och socioekonomisk problematik. Det går att se en otrygghet och att det är allmänt stökigt i de olika områdena. Utifrån Hebers (2005, ss.65–66) tankar kring att massmedier ökar människors medvetenhet om brott samt McCombs (2004, ss. 25–26, 61) teori om att media har en påverkan på allmänheten går det att anta just detta, att media påverkar samhällets syn på områden och kriminaliteten. Vi ser att det kan vara problematiskt för de särskilt utsatta områdena att nyhetsrapporteringen främst handlar om kriminalitet, då det får en negativ klang på hur och vad som sker i områdena. Genom att samhället matas med att människor i ett område genomför och utsätts för brott anser vi att området får en viss stämpel eller rykte om sig, territoriell stigmatisering som Wacquant (2007) kallar det.

Under studiens gång har vi även reflekterat kring annan medias påverkan samt hur vi använder media idag. Estrada (2007, s.361) beskriver bland annat att vi idag lättare kan ta del av rapporteringen av brott. Vi har valt att granska nyhetsartiklar, men det finns mycket mer media som vi exponeras för dagligen. Sociala medier är ett exempel på en typ av media som vi kan anta att en majoritet på olika sätt tar del av idag. Vi anser att det skulle vara intressant att granska en sådan plattform och dess innehåll kring kriminalitet.

Skulle de visa liknande resultat kring kriminaliteten eller visas helt andra typer av brott upp, samt hur visas de upp?

Som Strömbäck (2014, ss.99–100) beskriver är det ju enbart en liten del av allt som sker som når oss och ännu mindre som vi ger någon uppmärksamhet. Diskussionen leder oss vidare i om vi verkligen kan säga att kriminalitet är något som alla uppmärksammar och tycker är viktigt? Utifrån resultatet kan vi som tidigare nämnt se att det mesta som rapporteras handlar om kriminaliteten i dessa områden, vilket kan anses göra det troligt att många nås av rapporteringen. Precis som Estrada (2007, s. 361) menar har brott ett högt nyhetsvärde och är en viktig del av nyhetsrapporteringen i dagspressen. Sammanfattningsvis kan vi genom den tidigare forskningen och teorin kopplat till resultatet se att media kan påverka samhällets syn på ett område.

Som tidigare nämnt ser vi detta som problematiskt för områdena. Den tidigare forskningen visar att detta kan skapa ett “vi och dom” och att vi kan börja koppla det avvikande beteendet till en typ av människor, vilket i sin tur skapar stereotyper (SOU 2005, ss.127–128). Utifrån Beckers (2006) och Wacquants (2007) teorier om stämpling och territoriell stigmatisering kan vi se hur både individer, grupper och områden kan få en stämpel av det som media rapporterar.

Något som vi även anser blir tydligt i resultatet är att polisen och deras arbete nämns konstant i de olika nyhetsartiklarna. Både utifrån att de är på plats efter att ett brott begåtts, men också konkret hur deras arbete ser ut. Det framkommer fel som polisen gör i olika form, exempelvis när de är vårdslösa i sitt handlande eller när de är med i en olycka. Utifrån att polisen benämns så mycket och ofta ser vi att även deras rykte och stämpel kan påverkas av nyhetsrapporteringen. Heber (2011) beskrev som tidigare nämnt att rädslan för brott kan vara ett resultat av vad massmedia visar upp, exempelvis bristen på poliser. Att polisen framställs som att de gör fel och är vårdslösa kan då skapa en oro samt möjligtvis utveckla en misstro för polismyndigheten. Utöver polisen nämns räddningstjänst och socialtjänst i nyhetsartiklarna, men det är inte i närheten av hur ofta polisen benämns. Utöver dessa aktörer visar resultatet på att civila eller frivilliga organisationer arbetar utifrån ett brottsförebyggande perspektiv i områdena. Att civila går

ut och försöker att påverka situationen i området och invånarnas trygghet ser vi som en positiv rapportering och något som vi upplever som väldigt fint att läsa om. Allt handlar alltså inte om kriminaliteten i sig, utan också om det vi gör som civila för att motverka problematiken.

År 2020 och början av 2021 har varit en speciell tid som präglats av en pandemi världen över, vilket går att se i nyhetsrapporteringen. Vi pratar självklart om Covid-19 som under en lång tid och i detta nu varar samt påverkar samhället i stort. Det går att se att flera av nyhetsartiklarna handlar om covid-19 på olika sätt, framförallt gällande antalet smittade och provtagningar. De skriver om att smittan ökar i dessa områden och vi ser här att stämplingen och den territoriella stigmatiseringen är ett faktum. Genom att de beskriver att de som bor i områdena har en högre smittoris ser vi utifrån Beckers (2006) och Wacquants (2007) teorier både att området får ett rykte som smittfarligt, men även att personerna i området som oaksamma. Covid-19 är något vi utifrån pandemin kan se skapat mer rapportering om vissa områden och som Andersson (2020, s.4) skriver har denna pandemi har påverkat samhällets invånares användning av media överlag. Kan detta ha påverkat vår läsning om dessa områden och dess kriminalitet också? Detta är nog inget vi kan svara på, men rapporteringens ökning är ett faktum.

Utifrån det redovisade resultatet anses studiens syfte och frågeställningar ha besvarats. Genom att granska de olika nyhetsartiklarna har vi fått en tydligare bild av hur nyhetsrapporteringen kring de fyra särskilt utsatta områdena Tensta, Gottsunda, Vivalla och Rosengård ser ut, vilka teman som är vanligast samt vilka och hur aktörerna porträtteras. Genom analys och diskussion anser vi oss även få en bild av huruvida nyhetsrapporteringen har en inverkan på synen av dessa områden.

7.1 Metoddiskussion

Slutligen vill vi även diskutera studiens urval och avgränsningar i kort, då som vi tidigare nämnt inte kan generalisera resultatet på alla medier eller områden. Det är av vikt att vi poängterar att vi enbart har granskat tre tidningar och deras nyhetsartiklar. Vi har alltså inte tittat på kultur, sport eller debatt exempelvis. Ett målinriktat urval menar Bryman (2011, s. 392) inte skapar en generaliserbarhet då vi enbart siktar in oss på specifika

artiklar utifrån syftet. Så sammanfattningsvis kan vi inte applicera studien på vilka medier eller områden som helst. Samhället består idag av många fler medier och dessa kan ha olika typer av rapportering kring särskilt utsatta områden.

8. Slutsats

Studiens syfte var att undersöka hur media belyser problematiken med kriminalitet i fyra av Sveriges mest omtalade särskilt utsatta områden samt om det går att se att nyhetsrapporteringen kan ha en inverkan på synen av dessa områden. Genom studiens resultat, och till viss del med utgångspunkt i den teoretiska ansatsen och den tidigare forskningen, dras följande slutsatser.

Utifrån studien kan vi se att den största rapporteringen kring kriminalitet handlade om vapenbrott/skjutningar, våldsbrott samt explosioner/sprängningar. Nyhetsrapporteringen handlar om brottets alla olika delar i processen från brottet till domen. Vidare ser vi att de aktörer som uppkom flest gånger var polisen, men även räddningstjänsten, socialtjänsten och politiker. Nyhetsrapporteringen kring de särskilt utsatta områdena handlar om en social utsatthet och även att områdena påverkas av den rådande kriminaliteten, främst på grund av de gängkriminaliteten. Sammanfattningsvis ser vi att det mest sker en negativ rapportering kring dessa områden och att media genom att nämna områdenas namn i huvudrubriken eller ingressen har en makt att påverka associationen till områdena.

Avslutningsvis anser vi att det skulle vara väldigt intressant att studera denna problematik vidare genom utökade undersökningar. Kanske skulle det kunna vara genom intervjuer med personer i områdena eller de utanför områdena för att se vad de har för bild och varför. Även en utökad undersökning om rapporteringen på sociala medier, då vi utifrån tidigare forskning och diskussion kan se att det inte enbart är nyhetsartiklar som kan påverka oss. Vi vill därmed återigen betona att forskningsresultatet inte går att generalisera till alla svenska medier och deras nyhetsrapportering, eftersom att vi inte analyserat all media.

9. Referenslista

Aftonbladet. (2020). *Om Aftonbladet*.

<https://www.aftonbladet.se/omaftonbladet/a/LOIQ4/om-aftonbladet>

(Hämtad 2021-03-10).

Aftonbladet. (2020). *Rekord för Aftonbladet i mobilen – nu är ni fler än 2,9 miljoner läsare*. <https://www.aftonbladet.se/omaftonbladet/a/OpL78l/rekord-for-aftonbladet-i-mobilen--nu-ar-ni-fler-an-29-miljoner-lasar> (Hämtad 2021-03-10).

Ahrne. G. (2007). *Att se samhället*. 1:a upplagan. Malmö: Liber AB

Andersson. U. (2020). *Medieutveckling 2020. Svenska nyhetsvanor - i normaltider och kristider*. Stockholm: Myndigheten för press, radio och tv. <https://www.mprt.se/globalassets/dokument/publikationer/medieutveckling/svenska-nyhetsvanor/svenska-nyhetsvanor-2020.pdf> (Hämtad 2021-02-22).

Becker. H. (2006). *Utanför, avvikandets sociologi*. (Frisendahl. K. 2: a upplagan). Lund: Arkiv förlag.

Bonnier News. (u.å.). *Dagens Nyheter - Statistik*. <https://bonnier-news-mp.ocast.com/se/dagens-nyheter/stats> (Hämtad 2021-03-10).

Boréus. K. (2015). *Texter i vardag och samhälle*. I: G. Ahrne & P. Svensson (Red.), *Handbok i kvalitativa metoder* (s. 175). Stockholm: Liber

Boréus. K & Kohl. S. (2018). *Innehållsanalys*. I Boréus, K. & Bergström, G. (Red.) *Textens mening och makt - metodbok i samhällsvetenskaplig text - och diskursanalys*. 4:e upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Brottsförebyggande rådet (u.å.). *Group Violence Intervention (Sluta skjut)*. <https://www.bra.se/forebygga-brott/pagaende-projekt/group-violence-intervention-sluta-skjut.html> (Hämtad 2021-02-22).

Brottsförebyggande rådet. (2016). *Insatser mot brott och otrygghet i socialt utsatta områden*. Rapport 2016:20. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. https://www.bra.se/download/18.37179ae158196cb1723309b/1480436880282/2016_20_Insatser_mot_brott_och_otrygghet.pdf (Hämtad 2021-03-30).

Brottsförebyggande rådet. (2018). *Relationen till rättsväsendet i socialt utsatta områden*. Rapport 2018:6. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. Hämtad 2021-03-30 från: https://www.bra.se/download/18.10aae67f160e3eba6293067b/1521032613477/2018_6_Relationen_till_rattsv%C3%A4sendet_i_socialt_utsatta_omr%C3%A5den.pdf (Hämtad 2021-03-20).

Bryman. A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2: a uppl. Malmö: Liber.

Dagens Nyheter. (2008). *Om Dagens Nyheter*. <https://www.dn.se/nyheter/om-dagens-nyheter/> (Hämtad 2021-03-10).

Elias, N. och Scotson, J. L. (2010). *Etablerade och outsiders*. Lund: Arkiv förlag

Elsrud, T. och Lalander, P. (2007) ”Projekt Norrliden: Om småstadspressens etnifiering och genderisering av en förort”, *Sociologisk Forskning*, 44(2), s. 6–25. <http://du.diva-portal.org/smash/get/diva2:866877/FULLTEXT01.pdf> (Hämtad 2021-02-10).

Ericsson, U, Molina, I & Ristilampi, P. (2000). *Miljonprogram och media. Föreställningar om människor och förorter*. Trelleborg: Berlings Skogs AB. <http://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:69793/FULLTEXT02.pdf> (Hämtad 2021-02-20).

Estrada, F. & Flyghed, J. (2007). *Den svenska ungdomsbrottsligheten*. 4:e upplagan. Lund: Studentlitteratur AB.

Expressen. (2021). *Tack för att du läser oss – du är i gott sällskap*. <https://www.expressen.se/nyheter/tack-for-att-du-laser-oss-du-ar-i-gott-sallskap/> (Hämtad 2021-03-10).

Heber, A. (2005) *Var rädd om dig! - En litteraturöversikt om rädslan för brott*. Stockholm: Stockholms Universitet. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:451005/FULLTEXT01.pdf> (Hämtad 2021-02-18).

Heber, A. (2011). *Fear of Crime in the Swedish Daily Press—Descriptions of an Increasingly Unsafe Society*. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 12:01, 63-79, DOI: 10.1080/14043858.2011.561623. <https://www.tandfonline.com.ezproxy.hkr.se/doi/pdf/10.1080/14043858.2011.561623?needAccess=true> (Hämtad 2021-02-22).

Jackson, E., Schloskey, K., Weinroth, S., (1999). A Research Report On Newspaper Portrayals Of Six Neighbourhoods In Metropolitan Toronto. I Kretzmann, JP., McKnight, JL. *Newspapers And Neighborhoods: Strategies For Achieving Responsible Coverage Of Local Communities*. IL: The Asset-Based Community Development Institute ss. 44-67. <https://resources.depaul.edu/abcdinstitute/publications/Documents/Workbooks/NewspapersandNeighborhoods.pdf> (Hämtad 2021-03-19).

Lilja, E. (1999). *Den ifrågasatta förorten: identitet och tillhörighet i moderna förorter*. Stockholm: Bygghälsningsrådet.

Lindstam, M. (2019-06-03). *Polisens nya lista över utsatta områden*. SVT Nyheter. <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/polisen-presenterar-ny-lista-pa-sarskilt-utsatta-omraden>

McCombs. M. (2006). *Makten över dagordningen – om medierna, politiken och opinionsbildningen*. Stockholm: SNS Förlag

Myndigheten för press, radio och tv. (2020). *Medieutvecklingen 2020 - mediekonsumtion*. Stockholm: Myndigheten för press, radio och tv.

<https://www.mpr.se/globalassets/dokument/publikationer/medieutveckling/mediekonsumtion/mediekonsumtion-2020.pdf> (Hämtad 2021-02-22).

Nationalencyklopedin (2021) *Miljonprogrammet*. <http://www-ne-se.ezproxy.hkr.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/miljonprogrammet> (hämtad 2021-04-10)

Polismyndigheten. (2020). *Sluta skjut*. <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/dodligt-vald/sluta-skjut/> (Hämtad 2021-02-22).

Polismyndigheten. (2017). *Utsatta områden – social ordning, kriminell struktur, och utmaningar för polisen*. Nationella operativa avdelningen.

Sarnecki. J. (2015). *Introduktion till Kriminologi*. Lund: Studentlitteratur

SOU 2005:56. *Det blågula glashuset – strukturell diskriminering i Sverige*.

Steven, P. (2015). *Crime prevention: Approaches, Practices, and Evaluations*. New York: Routledge.

Strömbäck. J. (2014). *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Törnqvist, A. (2009) Stadens planering för inkludering av sina utsatta områden – finns den? I Graninge, G. & Knuthammar, C. (Red.) *Samhällsbyggande och integration - Frågor om assimilation, mångfald och boende*. Linköping: Linköping universitet.

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Wacquant. L. (2007). *Territorial Stigmatization in the Age of Advanced Marginality*. Thesis Eleven, Number 91: SAGE Publications: Los Angeles, London, New Delhi and Singapore.

Wacquant, L. (2008). *Urban Outcasts. A Comparative Sociology of Advanced Marginality*. Cambridge: Polity Press

9.1 Analyserade artiklar:

- Aftonbladet (2019) *Förhör fortsätter med gripna efter Tenstamord*. 13 januari.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/qnomGw/forhor-fortsatter-med-gripna-efter-tenstamord>
- Aftonbladet (2019) *Mordrättegång efter Vivallauppörelse*. 13 februari.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/qn94Wo/mordrattegang-efter-vivallaupporelse>
- Aftonbladet (2020) *Tre personer skjutna i Tensta*. 29 december.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/0K9voB/tre-personer-skjutna-i-tensta>
- Aftonbladet (2020) *Man knivhuggen och rånad*. 18 december.
<https://live.aftonbladet.se/supernytt/news/man-knivhuggen-och-raanad.D7-tUGXTQ>
- Aftonbladet (2020) *Man knivskuren i Uppsala*. 6 december.
https://live.aftonbladet.se/supernytt/news/man-knivskuren-i- uppsala.mNEc_z-QI
- Aftonbladet (2020) *Ingen gripen för misshandel av pojke*. 14 juni.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/e89eGO/ingen-gripen-for-misshandel-av- pojke>
- Aftonbladet (2018) *Polisen: Sprängning mot polishuset kan vara hämndaktion*. 18 januari.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/L01eP9/polisen-sprangning-mot-polishuset- kan-vara-hamndaktion>
- Aftonbladet (2019) *Boende i Rosengård: "Polisen måste lyssna på oss"*. 12 juni.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/op1qqB/boende-i-malmo-polisen-maste-lyssna- pa- oss/salesposter?useFlexbox=true&shared=false&reason=denied>
- Aftonbladet (2019) *Bibliotek kan stänga – på grund av drogförsäljning*. 21 mars.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/P9rl37/bibliotek-kan-stanga--pa-grund-av- drogforsaljning>
- Aftonbladet (2020) *Kriminella utfärdade utgångsförbud i Tensta*. 17 oktober.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/pALjoj/kriminella-utfardade-utgangsforbud-i- tensta>
- Aftonbladet (2019) *Fler nattvandrare ska förebygga våld i Rosengård*. 27 november.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/e8vq5g/fler-nattvandrare-ska-forebygga-vald-i- rosengard>
- Aftonbladet (2019) *Polisen om stenkastningen: "Ett kvitto på bra arbete"*. 26 november.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/RRnrOO/polisen-om-stenkastningen-ett-kvitto- pa- bra-arbete>
- Aftonbladet (2019) *Två personer påkörda av polisbil i Uppsala*. 10 maj.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/GGOMrm/tva-personer-pakorda-av-polisbil-i- uppsala>
- Aftonbladet (2020) *Provtagningsstation för covid-19 öppnar i Gottsunda*. 12 oktober.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/86mx1d/provtagningsstation-for-covid-19-oppnar-i- gottsunda>
- Aftonbladet (2020) *Ny familjecentral i Gottsunda – verksamheter flyttas ihop*. 7 maj.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/8mMjJ2/ny-familjecentral-i-gottsunda-- verksamheter-flyttas-ihop>

Aftonbladet (2019) *Socialtjänsten: "Vi gissar oss till vad som funkar"*. 26 september. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/0n01lo/socialtjansten-vi-gissar-oss-till-vad-som-funkar>

Aftonbladet (2020) *Flest coronasmittade i Stockholms förorter*. 7 april. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/kJrK8X/flest-coronasmittade-i-stockholms-fororter>

Aftonbladet (2019) *Kommunanställda i Tensta vågar inte prata med polis*. 24 oktober. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/K3ko5G/kommunanstallda-i-tensta-vagar-inte-prata-med-polis>

Aftonbladet (2021) *Så har kaoset i ett hus lett till orosanmälan för över 100 barn*. 27 januari. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/OQEeG3/sa-har-kaoset-i-ett-hus-lett-till-orsanmalan-for-over-100-barn>

Aftonbladet (2021) *Stora hälsorisker för 100 barn i Kinesiska muren*. 20 januari. https://live.aftonbladet.se/supernytt/news/stora-haelsorisker-foer-100-barn-i-kinesiska-muren.6_p_RKNaf

Expressen (2021) *Man skadad efter skottlossning i Örebro*. 4 januari. <https://www.expressen.se/nyheter/en-person-skadad-efter-skottlossning-i-orebro/>

Expressen (2020) *Man skjuten i Örebro*. 22 oktober. <https://www.expressen.se/nyheter/man-skjuten-i-orebro-52bq1/>

Expressen (2019) *Grovt kriminella har tagit stadsdelen i besittning*. 16 december. <https://www.expressen.se/tv/nyheter/erik-pelling-grovt-kriminella-har-tagit-gottsunda-i-besittning/>

Expressen (2019) *Boende i Gottsunda: Vi går inte ut på kvällen av rädsla för våld*. 3 juni. <https://www.expressen.se/nyheter/brottscentralen/boende-i-gottsunda-vi-gar-inte-ut-pa-kvallen-av-radsla-for-vald/>

Expressen (2020) *Kriminella hotade fram ett utgångsförbud*. 17 oktober. <https://www.expressen.se/nyheter/kriminella-beslutade-om-utgangsforbud-i-tensta/>

Expressen (2020) *200 poliser sattes in mot kriminella i Malmö*. 21 april. <https://www.expressen.se/kvallsposten/stor-polisinsats-i-rosengard/>

Expressen (2018) *Polisen skrev nedlåtande ord om Rosengårdsborna*. 21 september. <https://www.expressen.se/kvallsposten/polisen-skrev-nedlatande-ord-om-rosengardsborna/>

Expressen (2019) *En död efter poliskrock i Uppsala*. 10 maj. <https://www.expressen.se/nyheter/tva-personer-pakorda-i-uppsala/>

Expressen (2020) *Här ökar smittspridningen mest i Region Stockholm*. 5 maj. <https://www.expressen.se/nyheter/coronaviruset/har-okar-smittspridningen-mest-i-region-stockholm-1/>

Dagens Nyheter (2019) *Man med kopplingar till kriminellt nätverk hittad död i Tensta*. 8 september. <https://www.dn.se/sthlm/misstankt-mord-i-tensta-i-stockholm-man-hittad-dod-utomhus/>

Dagens Nyheter (2020) *Ex-kriminella skulle öka tryggheten – fortsatte begå brott*. 3 oktober. <https://www.dn.se/sthlm/ex-kriminella-skulle-oka-tryggheten-fortsatte-bega->

brott/

Dagens Nyheter (2019) *Drygt var tredje trångbodd på Järvafältet*. 4 september.

<https://www.dn.se/sthlm/drygt-var-tredje-trangbodd-pa-jarvafaltet/>

Dagens Nyheter (2019) *De vandrar för ett tryggare Tensta*. 7 september.

<https://www.dn.se/sthlm/de-vandrar-for-ett-tryggare-tensta/>

Dagens Nyheter (2018) *Mammorna ett nytt vapen mot gängen i Gottsunda*. 24 februari.

<https://www.dn.se/nyheter/sverige/mammorna-ett-nytt-vapen-mot-gangen-i-gottsunda/>

Dagens Nyheter (2018) *Med kamerorna håller vi på att ta tillbaka Rosengård*. 12 juni.

<https://www.dn.se/nyheter/politik/med-kamerorna-haller-vi-pa-att-ta-tillbaka-rosengard/>

Dagens Nyheter (2019) *Man död - blev påkörd av polisbil i Uppsala*. 10 maj.

<https://www.dn.se/nyheter/sverige/man-dod-blev-pakord-av-polisbil-i-uppsala/>

Dagens Nyheter (2020) *Unga i Tensta gör visir till vårdpersonalen: "Känns jättebra att kunna hjälpa till"*. 30 april. <https://www.dn.se/sthlm/unga-i-tensta-gor-visir-till-vardpersonalen-kanns-jattebra-att-kunna-hjalpa-till/>

Dagens Nyheter (2020) *Polis bröt armen på man – åtalas för tjänstefel*. 4

februari. <https://www.dn.se/sthlm/polis-brot-armen-pa-man-atalas-for-tjanstefel/>